

ความต้องการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

**A Study of Needs of Buddhist Monks to Academic Services of Mahamakut
Buddhist University Srilanchang Campus.**

จักรกฤษณ์ โปตาพล¹ ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์² สุพรรณณี บุญหนัก³
Chakgrit Podapol¹ Thanawat Chaopho² Supanee Boonnak³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการของพระสงฆ์ในการใช้บริการวิชาการ 2) ศึกษาความต้องการการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการ ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการเก็บข้อมูลจากเจ้าอาวาส/รักษาการเจ้าอาวาส โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยรู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 64.00 ไม่เคยใช้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 89.00 ส่วนมากรู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ ด้านสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 77.00 และคิดว่ามหาวิทยาลัยฯ ควรจะประชาสัมพันธ์การบริการวิชาการผ่านการทำหนังสือประชาสัมพันธ์ไปที่วัด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยรวมทุกด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D. = 0.55) โดยเฉพาะด้านวิชาการมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.50) รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.32$, S.D. = 0.46) ด้านสถานที่ ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.51) และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม ($\bar{X}=4.32$, S.D. = 0.46) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับสามารถสรุปข้อเสนอแนะที่มีความถี่ จากมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์และกำหนดหน่วยงานประสานงานและขั้นตอนการขอรับบริการวิชาการให้ชัดเจน

คำสำคัญ: การบริการวิชาการวิชาการทางพระพุทธศาสนาวิทยาเขตศรีล้านช้าง

¹มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย chakgrit.po@hotmail.com

²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย thanawat161132@gmail.com

³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย supanee.bn@gmail.com

¹ Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, Leoi province, chakgrit.po@hotmail.com

² Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, Leoi province, thanawat161132@gmail.com

³ Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, Leoi province, supanee.bn@gmail.com

Abstract

The objectives of this research project were study to 1) the behavior of Buddhist monks to the use of academic services, 2) needs of Buddhist monks to academic services, and 3) suggestion of academic services of Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus. This paper research was a survey research, collected data from abbots/acting abbots in area of Loei province. The tool of research was a 5 rating scales questionnaire, and analyzed by software package. The data was then analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation.

It was found that: Respondents did not know about the university's academic service 64.00%, never used the university's tea service 89.00%, most of them know about the university's academic service at 77.00%, The respondents agreed that the university should publicize the academic service through making a publicity letter to the temple 40.00%. Needs of Buddhist monks to academic services the overall was at high level ($\bar{X}=4.21$, S.D. = 0.55), especially, The Academic Knowledge, was need at highest level ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.50), The Personnel, was at high level ($\bar{X}=4.32$, S.D. = 0.46), The Location, was at high level ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.51), and The Media/Publications and Materials, was at high level ($\bar{X}=4.32$, S.D. = 0.46).

Keywords: Academic Services, Buddhist Scholarship, Srilanchang Campus

บทนำ (Introduction)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ถือกำเนิดเกิดขึ้นตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่มีพระราชประสงค์ให้เป็นสถานศึกษาของพระภิกษุสามเณรในแผ่นดินสยาม ก่อตั้งในปีพุทธศักราช 2436 ในบริเวณวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร นอกจากนั้นพระองค์ยังมีความเมตตาทรงรับมหามกุฏราชวิทยาลัยอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์และพระราชทานพระราชนิพนธ์ส่วนพระองค์บำรุงประจำปี โดยมอบหมายให้สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เป็นผู้ดูแล แล้วจึงทรงตั้งวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินกิจการของ มหามกุฏราชวิทยาลัยขึ้น 3 ประการ คือ 1. เพื่อเป็นสถานศึกษาของพระภิกษุสามเณร 2. เพื่อเป็นสถานศึกษาวิทยาการอันเป็นของชาติภูมิและของต่างประเทศ และ 3. เพื่อเป็นสถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา (Mahamakut Buddhist University, 2012)

ปี 2540 ได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญเมื่อรัฐสภา ได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2540 มีผลให้มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในระบบ มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในการกำกับของรัฐบาล ทำให้เปิดรับนักศึกษาได้ทั้งภิกษุสงฆ์ และประชาชนทั่วไป หลังจากนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยก็ได้กิจการรุ่งเรืองเรื่อยมา มีการขยายเป็นวิทยาเขตต่างๆ ถึง 7 วิทยาเขต นอกจากนั้นยังมีวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีก 2 แห่งทั่วประเทศ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เป็นวิทยาเขตที่ 7 ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2538 มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถ เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร สังคม และชุมชน และให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมให้นักศึกษา พัฒนาตนเอง ด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ดังปรัชญาสาขา คือ พัฒนาประชาธิปไตย รับใช้ชุมชน บนพื้นฐานวิชาการ ประสาน

ด้วยคุณธรรมพันธกิจของมหาวิทยาลัย 4ด้าน ประกอบด้วยการผลิตบัณฑิต การวิจัย การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และการบริการวิชาการ เป็นการเชื่อมต่อกับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาได้รับ ประสพการณ์ที่มีคุณค่าในการที่จะเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคม ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย คือ ระเบียบ สามัคคี บำเพ็ญประโยชน์ (Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, 2016)

การบริการวิชาการเป็นหนึ่งในพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ได้มีการกำหนดโครงการขึ้นตามนโยบายของผู้บริหารระดับสูงจากส่วนกลาง โดยยังไม่เคยมีการสำรวจความ ต้องการของพื้นที่ ซึ่งกำหนดในประเด็นยุทธศาสตร์หนึ่งเดียวของวิทยาเขต คือ “บริการวิชาการพระพุทธศาสนา ที่ช่วยพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่น” ที่ประกอบด้วย 10 โครงการ คือ 1. โครงการ บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน 2. โครงการอาสาพัฒนาพระนักเผยแผ่ 3. โครงการพัฒนาครูสอนวิชาพระพุทธ ศาสนาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา 4 โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน 5. โครงการค่ายพัฒนาคุณธรรม 6. โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 7. โครงการเผยแพร่ธรรมทางวิทยุและ โทรทัศน์ 8. โครงการจริยธรรมสัจจร 9. โครงการธรรมศึกษา และ 10. ค่ายพัฒนาและบำเพ็ญสาธารณะ ประโยชน์ซึ่งถือว่าเป็นการบริการวิชาการด้านงบประมาณที่มหาวิทยาลัยต้องใช้จ่ายไปกับโครงการ (Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, 2015)

จากสภาพปัญหาจะเห็นว่า การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรี ล้านช้าง ยังไม่ครอบคลุมการบริการวิชาการด้านอื่น ๆ และแผนการบริการวิชาการยังขาดความสมบูรณ์ใน ประเด็นยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่ควรจะมีในแผนการบริการวิชาการ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการ การของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัด เลย เป็นสำรวจความต้องการในประเด็นยุทธศาสตร์ “บริการวิชาการพระพุทธศาสนาที่ช่วยพัฒนาและสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่น” ในด้านอื่น ๆ นอกจากการใช้งบประมาณเพื่อจัดทำโครงการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของพระสงฆ์ในการใช้บริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาความต้องการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

ขอบเขตการวิจัย (Scope of research)

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความต้องการการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการจาก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรคือ เจ้าอาวาส/รักษาการเจ้าอาวาสวัดในจังหวัดเลย จำนวน 603 รูป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าอาวาส/รักษาการเจ้าอาวาสวัดในจังหวัดเลย ที่ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan จำนวน 234 รูปแล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ยึดตามนิยามแบ่งเป็นมหานิกาย และธรรมยุติ แล้วทำการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการนำเอกสารแจกผู้เข้าร่วมประชุมพระสังฆาธิการจังหวัดเลยทั้ง 2 นิกาย

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 15 วัน โดยได้ทำการเก็บข้อมูลจากการประชุมพระสังฆาธิการ จังหวัดเลย ที่วัดศรีสุทธาวาส พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560 และที่วัดป่าหลักเมือง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560

วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey study) เพื่อศึกษาความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยเครื่องมือจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนที่เป็นหลักการแนวคิด ทฤษฎีมีลักษณะเฉพาะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert Type) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการการในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการการในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการการในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการการในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการการในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านสถานที่ และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม โดยมีคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ให้ครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหา 4 ด้าน
3. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of objective congruence : IOC) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ข้อคำถาม (Item) ในแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ในระดับ 1.00 ทุกข้อเป็นค่าที่สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ที่แสดงว่าข้อคำถามนั้น ๆ มีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alphas coefficient) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ทั้งโดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

6. นำแบบสอบถามฉบับจริงและนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างถึงเจ้าคณะจังหวัดเลยทั้งฝ่ายมหานิกาย และฝ่ายธรรมยุติ

2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประชุมพระสังฆาธิการจังหวัดเลย

3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามในการประชุมพระสังฆาธิการจังหวัดเลยทั้ง 2 ภูมิภาคที่วัดศรีสุทธารวาส พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2560 และที่วัดป่าหลักเมือง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560

4. ผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับคืนมาเป็นจำนวน 200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.47 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งเพียงพอต่อความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายเป็นรายชื่อในภาพรวมและวิเคราะห์ค่าระดับความสำคัญของคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการการในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความต้องการการในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความต้องการการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความต้องการการในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความต้องการการในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Result)

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สังกัด		
มหาวิทยาลัย	131	65.50
มัธยมศึกษา	69	34.50
อายุพรรษา		
ไม่เกิน 15 พรรษา	80	40.00
15 พรรษา – ไม่เกิน 20 พรรษา	97	48.50
20 พรรษาขึ้นไป	23	11.50
เขตปกครอง		
อำเภอเมืองเลย	31	15.50
อำเภอวังสะพุง	25	12.50
อำเภอผาขาว	10	5.00
อำเภอเอราวัณ	9	4.50
อำเภอภูกระดึง	10	5.00
อำเภอปากชม	9	4.50
อำเภอเชียงคาน	17	8.50
อำเภอท่าลี่	10	5.00
อำเภอด่านซ้าย	10	5.00
อำเภอภูเรือ	19	9.50
อำเภอภูหลวง	15	7.50
อำเภอหนองหิน	15	7.50
อำเภอนาดัง	15	7.50
อำเภอนาแห้ว	5	2.50
วุฒิการศึกษาสายสามัญ		
ประถมศึกษา	14	7.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	20.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	66	33.00
ปริญญาตรี	83	41.50
ปริญญาโทขึ้นไป	17	8.50

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาบาลี		
ไม่มี	188	94.00
เปรียญธรรม 1 – 3	10	5.00
เปรียญธรรม 4 ขึ้นไป	2	1.00
รวม	200	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าของ/รักษาการเจ้าอาวาสวัดในสังกัดมหานิกาย คิดเป็นร้อยละ 65.50 มีอายุพรรษา 15 พรรษา – ไม่เกิน 20 พรรษา คิดเป็นร้อยละ 48.50 อยู่ในเขตปกครองอำเภอเมืองเลย คิดเป็นร้อยละ 15.50 วุฒิการศึกษาสายสามัญระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.50 และไม่มีวุฒิการศึกษาบาลี คิดเป็นร้อยละ 94.00

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมการใช้บริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

พฤติกรรมการใช้บริการวิชาการ	จำนวน	ร้อยละ
ท่านรู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ มากน้อยเพียงใด		
ไม่เคยรับรู้มาก่อน	128	64.00
รู้จักน้อย	35	17.50
พอที่จะรู้/ทราบ	25	12.50
รู้จักมานานแล้ว	12	6.00
ท่านเคยใช้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ มากน้อยเพียงใด		
ไม่เคยใช้บริการ	178	89.00
ไม่ค่อยได้ใช้บริการ	17	10.8
ใช้บริการเป็นประจำ	5	59.9
ท่านคิดว่ารู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ ด้านใดมากที่สุด		
ด้านวิชาการ	5	2.50

พฤติกรรมการใช้บริการวิชาการ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านบุคลากร	41	20.50
ด้านสถานที่	154	77.00
ด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม	0	0.00
ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยฯ ควรจะประชาสัมพันธ์การบริการวิชาการผ่านช่องทางใด		
การประชุมพระสังฆาธิการ	64	32.00
การทำหนังสือประชาสัมพันธ์ไปที่วัด	80	40.00
การทำหนังสือไปยังเจ้าคณะจังหวัด	56	28.00
รวม	297	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยรู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 64.00 ไม่เคยใช้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 89.00 ส่วนมากรู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ ด้านสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 77.00 และคิดว่ามหาวิทยาลัยฯ ควรจะประชาสัมพันธ์การบริการวิชาการผ่านการทำหนังสือประชาสัมพันธ์ไปที่วัด คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตอนที่ 3 ความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยรวมทุกด้าน

ความต้องการในการบริการวิชาการ		\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ด้านวิชาการ	4.55	0.50	มากที่สุด
2	ด้านบุคลากร	4.32	0.46	มาก
3	ด้านสถานที่	4.19	0.51	มาก
4	ด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม	3.92	0.58	มาก
ภาพรวม		4.21	0.55	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยรวมทุกด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D. = 0.55) โดยเฉพาะด้านวิชาการมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.50) รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.32$, S.D. = 0.46) มีด้านสถานที่ ($\bar{X}=4.19$,

S.D. = 0.51) และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม(\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.46) มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ด้านวิชาการ

	รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ ความ คิดเห็น
1	ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ให้คำปรึกษาวิชาการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	4.75	0.31	มากที่สุด
2	ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในชุมชนของท่าน	4.77	0.36	มากที่สุด
3	ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ช่วยฝึกอบรมเกี่ยวกับค่ายคุณธรรมในชุมชนของท่าน	3.62	0.65	มากที่สุด
4	ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ จัดประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	4.84	0.35	มาก
5	ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรมไปยังวัดต่าง ๆ	4.55	0.48	มากที่สุด
	ภาพรวม	4.55	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ด้านวิชาการ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.50) โดยเฉพาะข้อที่ว่า ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ จัดประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา (\bar{X} = 4.84, S.D. = 0.35) รองลงมา ได้แก่ ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในชุมชนของท่าน (\bar{X} = 4.77, S.D. = 0.36) ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ให้คำปรึกษาวิชาการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.31) และมีเพียงข้อที่ว่า ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ช่วยฝึกอบรมเกี่ยวกับค่ายคุณธรรมในชุมชนของท่าน (\bar{X} = 3.62, S.D. = 0.65) ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลย
ในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
ด้านบุคลากร

รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ ความ คิดเห็น
1 ท่านต้องการอาจารย์ของมหาวิทยาลัยฯ เป็นวิทยากรในกิจการ พระพุทธศาสนาในวัดต่าง ๆ	4.55	0.47	มาก
2 ท่านต้องการอาจารย์ของมหาวิทยาลัยฯ ลงพื้นที่วิจัยเกี่ยวกับการ แก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมในชุมชน	4.85	0.26	มากที่สุด
3 ท่านต้องการพระวิทยากรของมหาวิทยาลัยฯ ช่วยในการบรรยายธรรมใน ค่ายพุทธธรรมที่ท่านจัดขึ้น	3.96	0.71	มาก
4 ท่านต้องการบุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ ช่วยในกิจการของคณะสงฆ์ หรืองานประเพณีที่สำคัญ ๆ ในชุมชน	4.09	0.59	มาก
5 ท่านต้องการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ลงพื้นที่ศึกษาและพัฒนา ชุมชนของท่าน	4.15	0.65	มาก
ภาพรวม	4.32	0.46	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการ
วิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ด้านบุคลากร มีความต้องการ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ว่า ท่านต้องการอาจารย์ของ
มหาวิทยาลัยฯ ลงพื้นที่วิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมในชุมชนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\bar{X}=4.85$, S.D. = 0.26) รองลงมา ได้แก่ ท่านต้องการอาจารย์ของมหาวิทยาลัยฯ เป็นวิทยากรในกิจการ
พระพุทธศาสนาในวัดต่าง ๆ ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.47) ท่านต้องการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ลงพื้นที่ศึกษา
และพัฒนาชุมชนของท่าน ($\bar{X}=4.15$, S.D. = 0.65) และท่านต้องการพระวิทยากรของมหาวิทยาลัยฯ ช่วยใน
การบรรยายธรรมในค่ายพุทธธรรมที่ท่านจัดขึ้น ($\bar{X}=3.96$, S.D. = 0.71) ซึ่งมีความต้องการน้อยที่สุด

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุ
จังหวัดเลย ในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
จังหวัดเลย ตำบลสถานี่

	รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ ความ คิดเห็น
1	ท่านมีความต้องการใช้ห้องประชุมมหาวิทยาลัยฯ ในการจัดประชุม อบรม/สัมมนา เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	4.10	0.55	มาก
2	ท่านมีความต้องการใช้ห้องประชุมของมหาวิทยาลัยฯ ในการจัดกิจกรรม ของพระสงฆ์	3.90	0.67	มาก
3	ท่านมีความต้องการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยฯ ในการค้นคว้า/ศึกษา ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรม	4.74	0.44	มากที่สุด
4	ท่านมีความต้องการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยฯ ในการ อบรม/ศึกษา/ใช้อินเทอร์เน็ตให้กับคณะสงฆ์	4.22	0.54	มาก
5	ท่านมีความต้องการใช้พื้นที่มหาวิทยาลัยในการจัดงานของคณะสงฆ์	4.00	0.67	มาก
	ภาพรวม	4.19	0.51	มาก

จากตารางที่ 6พบว่า ระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการ
วิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ตำบลสถานี่ มีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.51)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ว่า ท่านมีความต้องการใช้
ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยฯ ในการค้นคว้า/ศึกษาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรมมีความต้องการ
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$, S.D. = 0.44)รองลงมา ได้แก่ ท่านมีความต้องการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ของ
มหาวิทยาลัยฯ ในการอบรม/ศึกษา/ใช้อินเทอร์เน็ตให้กับคณะสงฆ์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.54) ท่านมีความ
ต้องการใช้ห้องประชุมมหาวิทยาลัยฯ ในการจัดประชุม อบรม/สัมมนา เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ($\bar{X}=4.10$,
S.D. = 0.55) ความร่วมมือในการทำงานของนักศึกษา และคณะกรรมการจัดกิจกรรม ($\bar{X}=4.77$, S.D. = 0.54)
และมีความประทับใจในชุมชนและประชาชนในการต้อนรับซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$,
S.D. = 0.55) ท่านมีความต้องการใช้ห้องประชุมของมหาวิทยาลัยฯ ในการจัดกิจกรรมของพระสงฆ์ ($\bar{X}=3.90$,
S.D. = 0.67)มีความต้องการน้อยที่สุด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม

รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ ความเห็น
1 ท่านต้องการเอกสาร ตำรา หนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ธรรม	3.65	0.65	มาก
2 ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และสื่อเกี่ยวกับพระพุทธธรรม	4.55	0.47	มากที่สุด
3 ท่านต้องการหนังสือ/วารสาร/เอกสารวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา ของมหาวิทยาลัยฯ	3.85	0.74	มาก
4 ท่านต้องการสื่อที่มีภาพและเสียง (วีซีดี) เกี่ยวกับการบรรยายรายวิชา พระพุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฯ	3.55	0.70	มาก
5 ท่านต้องการร่วมเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านสื่อวิทยุของมหาวิทยาลัยฯ	4.00	0.57	มาก
ภาพรวม	3.92	0.58	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความคิดเห็นความต้องการการของพระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ว่า ท่านต้องการให้มหาวิทยาลัยฯ ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและสื่อเกี่ยวกับพระพุทธธรรม มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.47) รองลงมา ได้แก่ ท่านต้องการร่วมเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านสื่อวิทยุของมหาวิทยาลัยฯ ($\bar{X}=4.00$, S.D. = 0.57) ท่านต้องการหนังสือ/วารสาร/เอกสารวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยฯ ($\bar{X}=3.85$, S.D. = 0.74) ท่านต้องการเอกสาร ตำรา หนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ธรรม ($\bar{X}=3.65$, S.D. = 0.65) และท่านต้องการสื่อที่มีภาพและเสียง (วีซีดี) เกี่ยวกับการบรรยายรายวิชาพระพุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฯ ($\bar{X}=3.55$, S.D. = 0.70) มีความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

จากการศึกษาสามารถสรุปข้อเสนอแนะที่มีความถี่ (Frequency) จากมากไปหาน้อย สามารถสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยฯ ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ควรมีการประชุมสัมพันธ์และกำหนดหน่วยงานประสานงานและขั้นตอนการขอรับบริการวิชาการให้ชัดเจน
2. ควรกำหนดรูปแบบการให้บริการวิชาการที่ชัดเจน
3. ควรนำปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในปัจจุบันมาจัดสัมมนาให้กับพระสงฆ์
4. ควรจัดหลักสูตรการอบรมระยะสั้นให้พระสงฆ์ให้มีความรู้ที่ทันสมัย

5. การจัดการศึกษาออกสถานที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาลงพื้นที่โดยทำโครงการเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา

สรุปและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของพระสงฆ์ในการให้บริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยรู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการ วิชาการของมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 64.00 ไม่เคยใช้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 89.00 ส่วนมากรู้จัก/ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ ด้านสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 77.00 และคิดว่ามหาวิทยาลัยฯ ควรจะประชาสัมพันธ์การบริการวิชาการผ่านทางหนังสือประชาสัมพันธ์ไปที่ วัด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยเองที่ไม่สามารถตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงให้เป็นที่ไปตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยฯ สอดคล้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่พบว่า มีจุดอ่อน คือ 1. โครงสร้างขององค์กรที่ รับผิดชอบงานด้านบริการวิชาการไม่สอดคล้องกับงานที่รับผิดชอบ 2. ผู้บริหารขาดทักษะในการบริหารจัดการ องค์กร 3. วิธีการดำเนินงานขององค์กรไม่มีความชัดเจน 4. การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรมีความไม่ ต่อเนื่องในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 5. บุคลากรยังขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ และ 6. ความล่าช้าในการอนุมัติงบประมาณจัดทำโครงการ นอกจากนี้ ด้านภัยคุกคาม ประกอบด้วย 1. การบริการ วิชาการยังไม่ครอบคลุมเขตพื้นที่ให้บริการ 2. มีสถาบันการศึกษาหลายแห่งที่มีงานบริการวิชาการ และวิชาชีพ แก่สังคม 3. ขาดการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอก 4. ประชาชนเข้าไม่ถึงช่องทางบริการวิชาการ และ 5. เขตพื้นที่ให้บริการบางพื้นที่ห่างไกล (Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, 2015, p.5 - 6) ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ควรปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ ดังที่ Prapit Boranmoun (2004: p. 65) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญด้านการบริหารจัดการงบประมาณ บุคลากร และระยะเวลาควร ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนให้สอดคล้องกับทรัพยากรอย่าง เหมาะสม

2. เพื่อศึกษาความต้องการการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรมพบว่า ระดับความคิดเห็นความต้องการการของ พระภิกษุจังหวัดเลยในการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัด เลย โดยรวมทุกด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านวิชาการมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลากร มีด้านสถานที่ และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรมมีความต้องการอยู่ ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สังคมมองว่ามหาวิทยาลัยเป็นแหล่งผลิตองค์ความรู้ให้กับสังคม หน้าที่มหาวิทยาลัยนอกจากจะสอนหนังสือให้กับนักศึกษาแล้ว อาจารย์ยังผลิตงานวิชาการออกมาเรื่อยๆ อาจารย์มหาวิทยาลัยได้รับความน่าเชื่อถือเป็นพิเศษ ยิ่งถ้ามีตำแหน่งวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอง ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์แล้วยิ่งน่าเชื่อถือในภูมิรัฐมากเป็นลำดับ ดังนั้นสิ่งที่น่าจะไปใช้ประโยชน์กับ สังคมได้มากที่สุดนั่นคืองานวิชาการสอดคล้องกับ Jintana Mangkalakanok (2011) ได้สำรวจความต้องการ

การรับบริการวิชาการของชุมชนและสังคมไทยในเขตบางชื่อ กรุงเทพมหานคร และเขตจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ในภาพรวมชุมชนและสังคมมีความต้องการการรับบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยด้านการฝึกอบรมสัมมนา อภิปราย และบรรยายมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการค้นคว้า สืบค้น วิเคราะห์ ทดสอบ และตรวจสอบ และ บริการให้คำปรึกษาทางวิชาการและวิชาชีพ ตามลำดับ ส่วนความต้องการลำดับต่ำสุด ได้แก่ บริการเกี่ยวกับ หลักสูตรการเรียนการสอน บริการด้านการบริการสารสนเทศ และบริการด้านการเขียนงานวิชาการและงานแปล ตามลำดับ

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้าง จังหวัดเลยพบว่า จากการศึกษานี้สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่มีความถี่ (Frequency) จากมากไปหาน้อยดังนี้ 1. มหาวิทยาลัยฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์และกำหนดหน่วยงานประสานงานและขั้นตอนการขอรับ บริการวิชาการให้ชัดเจน 2. มหาวิทยาลัยฯ ควรกำหนดรูปแบบการบริการวิชาการที่ชัดเจน 3. มหาวิทยาลัยฯ ควรจัดการศึกษาออกสถานที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาลงพื้นที่โดยทำโครงการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา 4. มหาวิทยาลัยฯ ควรนำปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในปัจจุบันมาจัดสัมมนาให้กับพระสงฆ์ และ 5. มหาวิทยาลัยฯ ควรจัดหลักสูตรการอบรมระยะสั้นให้พระสงฆ์ให้มีความรู้ที่ทันสมัยตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยไม่ค่อยได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย เท่าที่ควร แต่พระสงฆ์ในจังหวัดยังมั่นใจในศักยภาพของมหาวิทยาลัยฯ ในการเป็นผู้ผลิตวิชาการด้าน พระพุทธศาสนา สอดคล้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างที่พบว่าจุดแข็งของมหาวิทยาลัยฯ คือ 1. บุคลากรในองค์กรมีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ 2. บุคลากรในองค์กรมีความรัก ความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ 3. บุคลากรในองค์กรมีการยืดหยุ่นและมีความเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ 4. บุคลากรมีต้นทุนทาง สังคมเป็นที่ยอมรับศรัทธาของสังคมภายนอก และ 5. มีความพร้อมของสิ่งสนับสนุนในการบริการ ซึ่งถือเป็น โอกาสของมหาวิทยาลัยฯ ที่ความน่าเชื่อถือ ดังที่กล่าวไว้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านโอกาส ที่พบว่า 1. คณะสงฆ์ ให้ความไว้วางใจในการ ให้บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2. รัฐให้การสนับสนุนด้านงบประมาณการบริการวิชาการอย่างเพียงพอ 3. ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการดำเนินงานเป็นอย่างดี 4. ชุมชนและท้องถิ่น ให้การยอมรับ และ 5. ผู้บริหารเป็นพระสงฆ์เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของประชาชน แต่การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย ต้องทำเป็นระบบมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดูแล ประสานงานที่ชัดเจน ดังที่ Suratsawadee Inchai (2008: p. 83) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการให้บริการแก่ชุมชน สำหรับมหาวิทยาลัย เอกชน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ กับมหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ พบว่า รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมใน การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนควรใช้รูปแบบและวิธีการโดยการจัดตั้งองค์กรรับผิดชอบงานบริการวิชาการแก่ ชุมชน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการบริการวิชาการแก่ชุมชนระดับสถาบัน การบริหารจัดการทุกโครงการควรมีการ ตรวจสอบควบคุมคุณภาพ ตามระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยโดยหน่วยงานกลาง

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 มหาวิทยาลัยฯ ควรกำหนดหน่วยงาน/คณะกรรมการดำเนินงาน ในการรับผิดชอบการบริการ วิชาการที่ชัดเจน เพื่อกำหนดรูปแบบและขั้นตอนการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงการ ประชาสัมพันธ์การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ

1.2 มหาวิทยาลัยฯ ควรกำหนดโครงการบริการวิชาการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาจากผลการสำรวจความต้องการของผู้รับบริการ ในด้านวิชาการ ควรกำหนดโครงการการจัดประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ด้านบุคลากร ควรกำหนดให้อาจารย์ของมหาวิทยาลัยฯ ลงพื้นที่วิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมในชุมชน ด้านสถานที่ ควรกำหนดโครงการเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยฯ ในการค้นคว้า/ศึกษาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรม และด้านสื่อ/สิ่งพิมพ์และวัสดุเกี่ยวกับธรรมมหาวิทยาลัยฯ ควรกำหนดโครงการการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและสื่อเกี่ยวกับพระพุทธธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษากระบวนการทำงานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2.2 ควรมีการทำการศึกษาประเมินการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2.3 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กับกลุ่มอื่น ๆ เช่น หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- Jintana Mangkalakanok. (2011). **Survey the needs of the academic community and social services in Bangsue District Bangkok and Prachinburi Province.** Research report King Mongkut's University of Technology North Bangkok.
- Chalermkiat Dulsamphan and staffs. (2006). **The Concept, Tendency and Suitable Model of Academic Services for the Community of Chandrakasem Rajabhat University.** Research report Chandrakasem Rajabhat University.
- Prapit Boranmoun. (2004). **Problems and Guidance Solving of Academic Services for the Community of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus.** Research report Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus.
- Mahamakut Buddhist University. (2012). **History of University.** Retrieved on 20 September 2016 from <http://www.mbu.ac.th/index.php/2012-11-14-02-09-47/2012-11-14-02-25-50#.WcHgFrJJbIU>
- Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus. (2016). **Self Assessment Report for Mahamakut Buddhist University Sri Lan Chang Campus 2016.** Loei: Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus.
- Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus. (2015). **Academic Service Plan Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus Fiscal year 2015.** Loei: Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus.

Suratsawadee Inchai. (2008). **A Study on the Appropriate Patterns and Procedures in Providing Community Academic Services for Private Universities: A Case Study of Payap and North-Chiang Mai University.** Thesis of Master of Degree Public Administration Chiang Mai University.